



Warszawa, dnia 26 lutego 2021

**MINISTER ROLNICTWA  
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: BHZ.zz.870.2.4.2021  
BHZ.zz.870.2.4.2021.2

**Pan**  
**Wiktor Szmulewicz**  
**Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**

*Szanowny Panie Prezesie,*

w odpowiedzi na pismo z 2 lutego 2021 r., znak: KRIR/JM/114/2021 w sprawie wprowadzenia zmian w przepisach regulujących zwalczanie zakażenia SARS-CoV-2 u norek w zakresie odszkodowań dla podmiotów utrzymujących norki, uprzejmie informuję co następuje.

**Zakażenie SARS-CoV-2 u norek jest** nie tylko chorobą zakaźną zwierząt, ale też **zoonozą (chorobą odzwierzęcą), stanowiącą** w związku z tym zagrożenie zarówno dla zdrowia zwierząt, jak i **poważane zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi**. Miedzy innymi na podstawie analizy sytuacji epidemicznej w Niderlandach i Danii, jak również wyników kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną w gospodarstwach, w których utrzymywane są norki, celem zapobieżenia rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 i choroby COVID-19 na obszarze całego kraju, wprowadzono obowiązek zwalczania zakażenia SARS-CoV-2 u norek. Sposób postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia SARS-CoV-2, jak również stwierdzenie tego zakażenia u norek opracowany został w oparciu o zasady wskazane w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), które zostały określone w odniesieniu do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, bez względu na gatunek takich zwierząt.

Podstawę prawną prowadzenia badań kontrolnych zakażeń SARS-CoV-2 u norek utrzymywanych w gospodarstwach stanowi z kolei rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. *w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2161, z późn. zm.).

Próbki pobrane od norek badane są następnie w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach (PIWet-PIB), gdzie do wykrywania zakażeń SARS-CoV-2 u zwierząt wdrożono procedurę badawczą wykorzystującą technikę real time RT-PCR

ukierunkowaną na wykrywanie 3 genów wirusa. Metoda ta została zwalidowana w odniesieniu do matryc zwierzęcych (również wymazy z gardła i odbytu oraz narządy zwierząt), a personel ją wykonujący posiada udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu badań z wykorzystaniem techniki real time RT-PCR. Powyższe gwarantuje, że badania są wykonywane z zachowaniem odpowiednich standardów gwarantujących profesjonalizm realizowanych w tym zakresie działań. Dodatkowo, PIWet – PIB zlecił potwierdzenie prawidłowości wyników badań uzyskanych w gospodarstwie utrzymującym norki poprzez udział w badaniu biegłości. Badanie przeprowadziło niezależne akredytowane laboratorium posiadające kompetencje w diagnostyce SARS-CoV-2. Wyniki uzyskanych porównań wskazały na 100% powtarzalność wyników, które uzyskał PIWet-PIB.

Istnieje także procedura pobierania i przesyłania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrywania SARS-CoV-2 opracowana przez PIWet-PIB oraz Główny Inspektorat Weterynarii, przekazana przez Głównego Lekarza Weterynarii za pośrednictwem wojewódzkich lekarzy weterynarii, powiatowym lekarzom weterynarii, jak również lekarzom wolnej praktyki, która zawiera wytyczne, co do sposobu pobierania próbek, wskazując przede wszystkim na konieczność zachowania szczególnej ostrożności podczas pobierania próbek (maski, rękawiczki, kombinezony) oraz unikania możliwości kontaminacji próbek materiałem środowiskowym lub pochodzącym od ludzi.

Ponadto, w lutym 2021 r., Główny Lekarz Weterynarii zalecił wyposażenie pracowników Inspekcji Weterynaryjnej wykonujących obowiązki służbowe w gospodarstwach utrzymujących norki, w tym czynności kontrolne, w odpowiedni sprzęt ochrony osobistej, w szczególności kombinezony lub odzież ochronną, spełniające normy i posiadające odpowiedni stopień zabezpieczeń przeciwwirusowych, chroniący pracowników przed możliwością zakażenia SARS-CoV-2, co dodatkowo minimalizuje potencjalne ryzyko zanieczyszczenia próbek przez pobierające je osoby.

Dodatkowo, na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z § 28a ust. 1 pkt 7a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2316, z późn. zm.) urzędowi lekarze weterynarii oraz osoby zatrudnione w Inspekcji Weterynaryjnej, wykonujące czynności związane z kontrolą występowania zakażenia SARS-CoV-2 u nerek i zwalczaniem ognisk tej choroby zostały przewidziane do poddania szczepieniom ochronnym przeciwko COVID-19 w ramach etapu „0”, co dodatkowo wpłynie na ochronę pobieranych próbek przed ewentualną przypadkową kontaminacją.

Pragnę przy tym zapewnić, że pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej, którzy dokonali pobrania próbek w gospodarstwie utrzymującym norki amerykańskich, gdzie po raz pierwszy stwierdzono zakażenie, nie byli zakażeni SARS-CoV-2, co potwierdziły stosowane badania. Nie bez znaczenia pozostaje jednak fakt, że jedna z osób związanych z ww. gospodarstwem była równolegle zakażona SARS-CoV-2. Należy wskazać, że w Polsce potwierdzono tendencje epidemiczne z Danii i Niderlandów.

Z kolei przedstawiona przez Szanownego Pana Prezesa propozycja pobierania kolejnych próbek do badań (dwukrotne pobranie) po uzyskaniu wyniku dodatniego nie znajduje uzasadnienia. Takie działanie powodowałoby w szczególności znaczne wydłużenie procesu ustalania stanu faktycznego, co przeczy idei szybkiego przerywania łańcucha szerzenia się danej choroby. Z tego powodu działania organów Inspekcji Weterynaryjnej w przypadku stwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, a zwłaszcza groźnej dla zdrowia ludzi zoonozy, powinny być podejmowane bezzwłocznie.

U podstawy wyrażonej przez Szanowanego Pana Prezesa sugestii leży przy tym pogląd, że w czasie przeprowadzanych czynności, od momentu pobrania próbek do wydania wyniku badania, możliwe jest popełnienie błędu, który może doprowadzić do uzyskania wyniku fałszywie dodatniego. Przyjmując to kontrowersyjne podejście, także każdy wynik ujemny mógłby być podważany z tego samego powodu. Pragnę przypomnieć, że wspomniane powyżej badania biegłości potwierdziły, że wyniki uzyskiwane przez PIWet-PIB są w pełni wiarygodne i nie może być mowy o przypadkowych, niewiarygodnych wynikach badań. Nie bez znaczenia dla powyższego jest także fakt, że w trakcie likwidacji nerek w gospodarstwie w PIWet-PIB zdiagnozowano dodatkowe próbki, a w ponad 50% z nich wykazano obecność materiału genetycznego specyficznego dla SARS-CoV-2. Uzyskane wyniki wskazują na skalę zakażenia w gospodarstwie i zagrożenia dla ochrony zdrowia publicznego. Tylko dzięki efektywnym i niezwłocznie podjętym działaniom jednostek podległych i nadzorowanych przez MRiRW udało się zahamować dalszą transmisję wirusa.

Reasumując proponowane rozwiązanie oznaczałoby w praktyce jedynie, niebezpieczne z punktu widzenia ryzyka szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, przeciąganie terminu uzyskania ostatecznego rozstrzygnięcia. Zatem aktualnie brak jest dostatecznych merytorycznych przesłanek przemawiających za proponowanym przez Pana podejściem.

W odniesieniu do odszkodowań za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej zauważyć należy, że ich przyznawanie nie jest generalną zasadą. Analizując przepisy obowiązujące od 1997 r. w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt należy stwierdzić, że choć w wykazie chorób objętych obowiązkiem zwalczania były choroby występujące u określonych gatunków zwierząt np. u pszczoł to w praktyce katalog zwierząt, za które przysługiwało odszkodowanie ze środków budżetu państwa nie obejmował tego gatunku. Pszczoły zostały dodane do katalogu zwierząt, za zabicie lub ubój których przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa, dopiero w 2008 r.

W ramach zwalczania zakażenia SARS-CoV-2 u nerek, ze środków budżetowych przeznaczonych dla Inspekcji Weterynaryjnej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, pokrywane są przy tym koszty: zabicia nerek, unieszkodliwienia ich zwłok, unieszkodliwienia paszy i oczyszczania i dezynfekcji gospodarstwa, a także odszkodowania za zniszczoną paszę oraz – ewentualnie – za zniszczony sprzęt, który nie może być poddany odkażaniu.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 1086, z późn. zm.) stosowane są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych między innymi podmiotom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Stosownie do przepisów ww. ustawy kredyty obrotowe odnawialne lub nieodnawialne z dopłatami do oprocentowania mogą być udzielane w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Kredyty te są udzielane na warunkach komercyjnych, natomiast z Funduszu Dopłat do Oprocentowania są realizowane dopłaty do oprocentowania w wysokości:

- 2 % w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców,
- 1 % w przypadku dużych przedsiębiorców.

Szczegółowe informacje oraz lista banków kredytujących dostępne są pod adresem: <https://www.bgk.pl>.

W ramach Funduszu Gwarancji Rolnych uruchomiona natomiast została pomoc w sektorze rolnym i przetwórstwie rolno-spożywczym w formie kredytów obrotowych na finansowanie bieżącej działalności z dopłatami do oprocentowania i z gwarancją ich spłaty. Dzięki gwarancji kredyty są udzielane przez banki współpracujące z BGK. Dopłaty do oprocentowania kredytów są stosowane przez 12 miesięcy w wysokości 2% w skali roku oraz jest udzielana gwarancja ich spłaty na okres:

- 39 miesięcy (okres spłaty kredytu 36 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu odnawialnego,
- 51 miesięcy (okres spłaty kredytu 48 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu nieodnawialnego.

Kredyty z gwarancją i dopłatą do oprocentowania kredytów z Funduszu Gwarancji Rolnych są dostępne (wszystkie formalności realizowane są w banku, który ma udzielić kredytu) w następujących bankach: Alior Bank S.A., Bank Poczty S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank Spółdzielczy w Brodnicy, Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie, BNP Paribas Bank Polska S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., mBank S.A., SGB-Bank S.A. oraz Warmińsko-Mazurski Bank Spółdzielczy.

*Z poważaniem*  
*z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi*  
Szymon Giżyński  
Sekretarz Stanu